

Rolnummer : 18
Arrest nr. 25 van 26 juni 1986

In zake : het beroep tot gedeeltelijke vernietiging van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 20 maart 1984 houdende het statuut van de logiesverstrekkende bedrijven, ingesteld door de Ministerraad op 12 februari 1985.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit :

de Heren voorzitters J. DELVA en E. GUTT,
Mevrouw en de Heren rechters I. PETRY, F. DEBAEDTS, L. DE GREVE, D. ANDRE en L.P.
SUETENS,

onder voorzitterschap van de Heer J. DELVA,

bijgestaan door de Heer griffier L. POTOMS,

wijst na beraad het volgende arrest :

I. ONDERWERP VAN DE VORDERING

Bij verzoekschrift van 8 februari 1985, bij ter post aangetekende brief op 12 februari 1985 aan het Hof verzonden, vraagt de Ministerraad de gedeeltelijke vernietiging van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 20 maart 1984 houdende het statuut van de logiesverstrekkende bedrijven.

II. RECHTSPLEGING

Bij beschikking van 13 februari 1985 heeft de voorzitter in functie de leden van het Hof aangewezen overeenkomstig de artikelen 46, § 1, 48 en 49 van de wet van 28 juni 1983 houdende de inrichting, de bevoegdheid en de werking van het Arbitragehof.

Het bericht voorgeschreven bij artikel 58 van de organieke wet van 28 juni 1983 is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 16 april 1985.

De bij de artikelen 59, § 2, en 113 van de organieke wet van 28 juni 1983 voorgeschreven kennisgevingen zijn gedaan bij aangetekende brieven ter post afgegeven op 17 april 1985 en, blijkens de datum van het postmerk op de ontvangstberichten, aan de geadresseerden bezorgd op 18 en 19 april 1985.

Bij verzoekschrift van 10 mei 1985 heeft de Vlaamse Executieve gevraagd de termijn voor het indienen van een memorie te verlengen.

Bij beschikking van 15 mei 1985 heeft de voorzitter deze termijn verlengd tot 10 juni 1985.

Van deze beschikking werd aan de partijen kennis gegeven.

Bij verzoekschrift van 21 mei 1985 heeft de Executieve van het Waalse Gevest gevraagd de termijn voor het indienen van een memorie te verlengen.

Bij beschikking van 23 mei 1985 heeft de voorzitter dit verzoek niet-ontvankelijk verklaard omdat het te laat werd ingediend.

Van deze beschikking werd aan de Executieve van het Waalse Gewest kennis gegeven.

De Vlaamse Executieve en de Executieve van het Waalse Gewest hebben respectievelijk op 17 mei 1985 en 10 juni 1985 een memorie ingediend.

Bij beschikking van 25 juni 1985 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest dient te worden gewezen met zes maanden verlengd en bij beschikking van 5 februari 1986 heeft het deze termijn verlengd tot 8 augustus 1986.

Bij beschikking van 25 maart 1986 heeft het Hof beslist dat de zaak in staat is en heeft het de dag van de terechtzitting bepaald op 13 mei 1986.

Van deze beschikking is aan de partijen kennis gegeven en de advocaten van de partijen zijn van de datum van de terechtzitting in kennis gesteld bij aangetekende brieven ter post afgegeven op 27 maart 1986 en, blijkens de datum van het postmerk op de ontvangstberichten, aan de geadresseerden bezorgd op 28 maart 1986.

Ter terechtzitting van 13 mei 1986 :

- zijn verschenen :

Mr. R. WIJFFELS, advocaat bij de balie te Antwerpen, voor de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel;

Mr. B. MAES, advocaat bij de balie te Brussel, loco Mr. R. BUTZLER, advocaat bij het Hof van cassatie, voor de Vlaamse Executieve, Jozef II-straat 30, 1040 Brussel;

Mr. V. THIRY, advocaat bij de balie te Luik, voor de Executieve van het Waalse Gewest, Kunstlaan 19 H, 1040 Brussel;

- hebben de rechters-verslaggevers, de Heer F. DEBAEDTS en Mevrouw I. PENTRY, verslag uitgebracht;

- zijn Mr. WIJFFELS, Mr. MAES en Mr. THIRY gehoord in hun pleidooien;

- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 52 en volgende van de organieke wet van 28 juni 1983, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Arbitragehof.

III. IN RECHTE

1. Onderwerp van het decreet

Het bestreden decreet is door de Vlaamse Raad op 20 maart 1984 aangenomen. Het werd door de Vlaamse Executieve bekrachtigd en afgekondigd op dezelfde datum. Het is op 16 mei 1984 in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt, en dezelfde dag van kracht geworden.

Artikel 1 bepaalt dat het decreet een aangelegenheid regelt bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet.

Artikel 2 van het decreet bepaalt dat, voor de toepassing ervan, als logiesverstrekking bedrijf wordt aangezien, iedere toeristische handelsexploitatie die, ongeacht haar benaming met tenminste vier daartoe uitgeruste kamers en/of accommodatie voor ten minste tien personen, logies verstrekt, ongeacht, de duur van de verhuur.

Luidens artikel 3 van het decreet mag niemand zonder vergunning een logiesverstrekking bedrijf exploiteren.

Artikel 4 handelt over de verlening, de weigering en de intrekking van de vergunning.

Artikel 5 draagt een aantal bevoegdheden op aan de Vlaamse Executieve. Hieronder valt het bepalen van de openings- en exploitatievoorwaarden waaraan een logiesverstrekking bedrijf moet voldoen om aan zijn bestemming te beantwoorden uit het oogpunt van veiligheid, comfort en belangrijkheid van het bedrijf, alsmede het vaststellen van specifieke normen inzake brandveiligheid.

Artikel 6 van het decreet bepaalt de gevallen waarin de vergunning kan worden geweigerd of, voorlopig of definitief, kan worden ingetrokken. Dit is o.m. het geval wanneer diegene die instaat of moet instaan voor het dagelijks beheer van het logiesverstrekkende bedrijf bepaalde strafrechtelijke veroordelingen heeft opgelopen.

Artikel 7 van het decreet bevat strafbepalingen, de artikelen 8 en 9 bepalingen omtrent het opsporen van inbreuken op het decreet.

Artikel 10 van het decreet bepaalt dat de wet van 19 februari 1963 houdende het statuut van hotelinrichtingen is opgeheven wat de Vlaamse Gemeenschap betreft.

Artikel 11 bepaalt dat een besluit van de Vlaamse Executieve overgangsmaatregelen dient te bevatten voor logiesverstrekkende bedrijven die in exploitatie zijn de dag waarop het decreet in werking treedt.

Artikel 12 tenslotte bepaalt dat het decreet van kracht wordt de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

2. Ten gronde

2.A.1. Als enig middel voert de Ministerraad aan dat de bepalingen uit het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 20 maart 1984, waarvan de vernietiging is gevorderd, artikel 59bis, § 2, 1°, van de Grondwet en artikel 4. 10°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen schenden.

Volgens de Ministerraad is artikel 5 van het voormelde decreet door bevoegdheidsoverschrijding

aangetast, omdat dit artikel de Vlaamse Executieve machtigt om enerzijds de erin omschreven openings- en exploitatievoorwaarden voor een logiesverstrekkend bedrijf vast te stellen en anderzijds normen op te leggen inzake brandveiligheid.

Evenzeer zou artikel 6 van het voormelde decreet door bevoegdheidsoverschrijding zijn aangetast omdat dit artikel bepaalt dat de vergunning tot het exploiteren van een logiesverstrekkend bedrijf kan geweigerd of ingetrokken worden wanneer diegene die instaat of moet instaan voor het dagelijks beheer van dat bedrijf bepaalde strafrechtelijke veroordelingen heeft opgelopen.

Dit alles zijn volgens de Ministerraad duidelijk "vestigingsvoorwaarden"; het opleggen ervan behoort tot de bevoegdheid van de nationale overheid.

2.A.2. Zowel de Vlaamse Executieve als de Executieve van het Waalse Gewest stellen hiertegenover onder meer dat :

- toerisme in zijn geheel, met inbegrip van het statuut van logiesverstrekkende bedrijven, aan de Gemeenschappen is overgedragen;
- zelfs al zou artikel 6, § 1, VI, tweede lid, 6°, als een beperking op de bevoegdheid van de Gemeenschappen moeten worden aangemerkt, de bestreden onderdelen van het decreet geen vestigingsvoorwaarden in de zin van die bepaling zijn;
- in voorkomend geval artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 toepassing kan vinden.

2.B.1. Luidens artikel 59bis, § 2, van de Grondwet regelen de Gemeenschapsraden, ieder wat hem betreft, bij decreet : "1° de culturele aangelegenheden;...".

Artikel 4 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen vermeldt onder de culturele aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis, § 2, 1°, van de Grondwet : "10° De vrijetijdsbesteding en het toerisme;".

De in 1980 tot stand gebrachte hervorming van de instellingen heeft onbetwistbaar de autonomie van de Gemeenschappen meer diepgang gegeven en het beginsel van de autonomie voor het Vlaamse Gewest en het Waalse Gewest in toepassing gebracht.

Voor zover zij er niet anders over hebben beschikt moeten de Grondwetgever en de bijzondere wetgever worden geacht aan de Gemeenschappen en de Gewesten volledige bevoegdheid te hebben toegekend tot het uitvaardigen van de regels die eigen zijn aan de hun toegewezen aangelegenheden, en zulks onverminderd de mogelijkheid om desnoods beroep te doen op artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Uit het voorgaande volgt dat artikel 59bis, § 2, van de Grondwet, samen gelezen met artikel 4, 10°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, onder voorbehoud van de ter zake door artikel 6, § 1, VI, 4°, c, van die wet aan de Gewesten toegewezen bevoegdheid, het gehele toeristische beleid aan de Gemeenschappen heeft overgedragen, met inbegrip van alle aspecten van dit beleid, die bepalend zijn voor de kwaliteit van het hotelwezen en die de bescherming van de toeristen op het oog hebben.

De Vlaamse Gemeenschap is derhalve bevoegd tot vaststelling van het statuut van de

logiesverstreckende bedrijven, globaal genomen, zonder dat ter zake een beroep hoeft te worden gedaan op artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

2.B.2. De verzoekende partij is evenwel van oordeel dat de "vestigingsvoorwaarden" tot de nationale bevoegdheid zijn blijven behoren, en dat de aangevochten bepalingen uit de artikelen 5 en 6 van het decreet onder dit begrip vallen.

Het Hof stelt vast dat die uitzondering is ingeschreven in artikel 6, § 1, VI, laatste lid, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, waarbij de bevoegdheid van de Gewesten m.b.t. het economisch beleid wordt geregeld, en niet is opgenomen in artikel 4 van dezelfde wet, waarbij de culturele aangelegenheden worden bepaald.

De uitzondering bepaald in artikel 6, § 1, VI, laatste lid, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, die uitdrukkelijk op de Gewesten betrekking heeft, mag niet op de Gemeenschappen worden toegepast. In de mate dat het is uitgemaakt dat de Vlaamse Raad bij het vaststellen van het statuut van de logiesverstreckende bedrijven een bevoegdheid uitoefent overeenkomstig artikel 59bis van de Grondwet en artikel 4, 10°. van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, is het in strijd met de Grondwet en de wet een uitzondering in acht te nemen die enkel betrekking heeft op de uitoefening van de gewestelijke bevoegdheden.

2.B.3. De Vlaamse Gemeenschap kan evenmin worden geacht met het uitvaardigen van de bepalingen onder artikel 5, punten 1 en 5, haar bevoegdheid te hebben overschreden op grond van de beschouwing dat het beleid inzake veiligheid krachtens het beginsel dat de residuaire bevoegdheid bij de nationale wetgever ligt, een nationale aangelegenheid zou zijn gebleven.

Het beleid m.b.t. de veiligheid, en meer bepaald de brandbeveiliging, is geen zuiver nationale aangelegenheid gebleven.

Aldus werd o.m. de ruimtelijke ordening als aangelegenheid bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet aan de Gewesten globaal overgedragen; die aangelegenheid impliceert de bevoegdheid om gewestelijke bouwverordeningen vast te stellen, die met name alle nodige algemene voorschriften bevatten om te voorzien in de veiligheid - met name de beveiliging tegen brand en overstroming - van de bouwwerken, de installaties en hun omgeving.

Aldus werd het toeristische beleid globaal aan de Gemeenschappen overgedragen, met inbegrip van alle aspecten daarvan die bepalend zijn voor de kwaliteit van het hotelwezen en die de bescherming van de toeristen op het oog hebben. De veiligheid, en meer bepaald de brandbeveiliging, in de logiesverstreckende bedrijven is een zodanig aspect, zodat de Gemeenschappen inzake veiligheid bevoegd zijn voor al wat specifiek is voor de logiesverstreckende bedrijven.

Waar artikel 5 van het decreet aan de Vlaamse Executieve opdracht geeft om enerzijds de openings- en exploitatievoorwaarden te bepalen waaraan een logiesverstreckend bedrijf moet voldoen "om aan zijn bestemming te beantwoorden uit het oogpunt van veiligheid", en anderzijds "de specifieke normen inzake brandveiligheid" te bepalen die in de logiesverstreckende bedrijven dienen te worden in acht genomen, is het derhalve niet door bevoegdheidsoverschrijding aangetast.

Uit wat voorafgaat volgt dat het enige middel en derhalve het beroep zonder grond zijn.

Om deze redenen,

Het Hof,

verwerpt het beroep tot vernietiging van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 20 maart 1984 "houdende het statuut van de logiesverstrekkende bedrijven", ingesteld door de Ministerraad op 12 februari 1985.

Aldus uitgesproken in het Nederlands, het Frans en het Duits, overeenkomstig artikel 55 van de wet van 28 juni 1983, op de openbare terechtzitting van 26 juni 1986.

De griffier,
Lucien POTOMS.

De voorzitter,
Jan DELVA.